C/2024/6967

14.11.2024.

PREPORUKA EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE

od 27. rujna 2024.

o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike

(ESRB/2024/5)

(C/2024/6967)

OPĆI ODBOR EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru ([1]), a posebno njegov Prilog IX.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ([2]), a posebno njezin članak 3. i članke od 16. do 18.,

uzimajući u obzir Direktivu 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ ([3]), a posebno njezin odjeljak I. poglavlja 4. glave VII.,

uzimajući u obzir Odluku ESRB/2011/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. siječnja 2011. o donošenju Poslovnika Europskog odbora za sistemske rizike ([4]), a posebno njezine članke od 18. do 20.,

budući da:

(1) Kako bi se osigurale učinkovite i dosljedne nacionalne mjere makrobonitetne politike, važno je dopuniti priznavanje koje se zahtijeva na temelju prava Europske unije dobrovoljnom uzajamnošću.

(2) Cilj je okvira za dobrovoljnu uzajamnost za mjere makrobonitetne politike, utvrđen Preporukom ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike ([5]), osigurati da se sve mjere makrobonitetne politike, koje se temelje na izloženosti i koje se primjenjuju u jednoj državi članici, uzajamno primjenjuju u drugim državama članicama.

(3) Središnja banka Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique (NBB/BNB), djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. stavka 2. Direktive 2013/36/EU, obavijestila je 18. srpnja 2023. Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) o svojoj namjeri da prilagodi prethodno utvrđenu stopu sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik (sSyRB) s 9 % na 6 % od 1. travnja 2024., na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi, za sve izloženosti prema stanovništvu zasnovane na internim rejtinzima (IRB) prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji.

(4) ESRB je 25. kolovoza 2023. donio Mišljenje ESRB/2023/7 Europskog odbora za sistemske rizike ([6]), u kojem je naveo kako smatra da su kumulativne stope sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik i za ostale sistemski važne institucije primjerene i djelotvorne za uklanjanje utvrđenih rizika za svaku kreditnu instituciju koja je obuhvaćena područjem primjene tih dviju mjera.

([1]) SL L 1, 3.1.1994., str. 3.
([2]) SL L 331, 15.12.2010., str. 1.
([3]) SL L 176, 27.6.2013., str. 338.
([4]) SL C 58, 24.2.2011., str. 4.
([5]) Preporuka ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike od 15. prosinca 2015. o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 97, 12.3.2016., str. 9.).
([6]) Mišljenje ESRB/2023/7 Europskog odbora za sistemske rizike od 25. kolovoza 2023. o belgijskoj obavijesti o određivanju ili ponovnom određivanju stope zaštitnog sloja za ostale sistemski važne institucije u skladu s člankom 131. te o određivanju ili ponovnom određivanju stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, dostupno na mrežnim stranicama ESRB-a na www.esrb.europa.eu.

(5) ESRB je 3. listopada 2023. donio Preporuku ESRB/2023/9 Europskog odbora za sistemske rizike ([7]) kako bi se stopa sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik, koju je središnja banka NBB/BNB aktivirala i prilagodila na 6 %, nastavila uključivati na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena na temelju Preporuke ESRB/2015/2.

(6) Središnja banka NBB/BNB, djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. Direktive 2013/36/EU, podnijela je 19. srpnja 2024. ESRB-u zahtjev za preporuku uzajamne primjene prethodno navedene mjere makrobonitetne politike, na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi, u skladu s člankom 134. stavkom 5. Direktive 2013/36/EU.

(7) Uzajamnom primjenom makrobonitetnih kapitalnih zahtjeva koje aktiviraju tijela drugih država članica, na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi, neovisno o tome postoje li dotične izloženosti preko društava kćeri ili podružnica ili su rezultat izravnog prekograničnog kreditiranja, ograničavaju se curenja i regulatorne arbitraže, otklanjaju se sistemski rizici te se time promiče sveukupna učinkovitost makrobonitetne politike, osiguravanjem da se povećani rizici rješavaju ne samo u državi članici koja je uvela zaštitni sloj za sistemski rizik, nego i u drugim državama članicama u kojima su bankovne grupe izložene tim povećanim rizicima. Priznavanje bi stoga trebalo biti usmjereno i na osiguravanje dovoljne otpornosti bankovnih grupa koje su izložene tim sistemskim rizicima. Stoga bi se makrobonitetni kapitalni zahtjevi, koji proizlaze iz odluke o priznavanju makrobonitetnih mjera drugih država članica, općenito trebali primjenjivati na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi.

(8) Za priznavanje belgijske stope sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik, koju je zatražila središnja banka NBB/BNB, relevantna nadležna i/ili imenovana tijela druge države članice mogu odrediti stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člancima 134. i 133. Direktive 2013/36/EU.

(9) U skladu s člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU, priznavanje prijavljene belgijske stope sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik od strane drugih država članica primjenjivalo bi se na izloženosti koje se nalaze u Belgiji prema institucijama s odobrenjem za rad u državama članicama koje uzajamno primjenjuju mjere.

(10) U skladu s člankom 133. stavkom 4. Direktive 2013/36/EU, stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik može se primijeniti na pojedinačnoj, potkonsolidiranoj ili konsolidiranoj osnovi. Stoga priznavanje stope zaštitnog sloja za sistemski rizik, koju je odredila druga država članica, podrazumijeva mogućnost primjene stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na sve izloženosti na konsolidiranoj osnovi (uključujući izloženosti koje postoje preko društava kćeri koja se nalaze u drugoj državi članici).

(11) Odstupanje od općeg pristupa primjene priznate belgijske mjere makrobonitetne politike na pojedinačnoj, potkonsolidiranoj i konsolidiranoj osnovi može biti opravdano u određenim slučajevima, na primjer kada tijela koja uzajamno primjenjuju mjere smatraju da su ti sistemski rizici već primjereno i odgovarajuće ublaženi postojećim makrobonitetnim ili mikrobonitetnim zahtjevima koji se primjenjuju u državi članici u kojoj je bankovna grupa konsolidirana.

(12) U Preporuci ESRB/2015/2, kako je izmijenjena Preporukom ESRB/2017/4 ([8]), preporučuje se da odgovarajuće tijelo koje aktivira mjeru makrobonitetne politike, prilikom podnošenja zahtjeva ESRB-u za uzajamnu primjenu mjera, predloži prag značajnosti ispod kojeg se izloženost pojedinačnog pružatelja financijskih usluga prema utvrđenom makrobonitetnom riziku, u državi u kojoj tijelo za primjenu mjera provodi mjere makrobonitetne politike, može smatrati da nije značajna. ESRB može preporučiti drugi prag ako to smatra potrebnim.

(13) Postupajući po belgijskom zahtjevu, zaprimljenom 19. srpnja 2024., za uzajamnu primjenu mjere od strane drugih država članica radi sprječavanja ostvarenja negativnih prekograničnih učinaka u obliku curenja i regulatorne arbitraže koji mogu nastati zbog provedbe mjere makrobonitetne politike koja će se primjenjivati u Belgiji, Opći odbor ESRB-a odlučio je nastaviti uključivati mjeru, o kojoj je obaviješten 18. srpnja 2023., na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena na temelju Preporuke ESRB/2015/2, te

([7]) Preporuka ESRB/2023/9 Europskog odbora za sistemske rizike od 3. listopada 2023. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C, C/2023/899, 14.11.2023. ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/899/oj)).

([8]) Preporuka ESRB/2017/4 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. listopada 2017. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 431, 15.12.2017., str. 1).

preporučiti uzajamnost mjere na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi u skladu sa zahtjevom za uzajamnu primjenu koji je zaprimljen od središnje banke NBB/BNB. Opći odbor ESRB-a također je odlučio preporučiti prag značajnosti specifičan za određenu instituciju od 2 milijarde EUR. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu izuzeti institucije od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik, sve dok njihove relevantne izloženosti ne premašuju 2 milijarde EUR. Budući da bi se mjera koja se donosi kao priznavanje prijavljene belgijske stope sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik trebala primjenjivati i na konsolidiranoj osnovi, zbroj izloženosti koje postoje preko podružnica, izravnog prekograničnog kreditiranja i društava kćeri trebalo bi procijeniti u odnosu na prag značajnosti.

(14) Preporuku ESRB/2015/2 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIO JE OVU PREPORUKU:

Izmjene

Preporuka ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

1. u odjeljku 1. potpreporuka C(1), mjera koja se odnosi na Belgiju zamjenjuju se sljedećim:

   „— stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 6 % za sve izloženosti prema stanovništvu prema fizičkim osobama u skladu s IRB pristupom osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji, primjenjuje se od 1. travnja 2024.”;

2. Prilog se mijenja u skladu s Prilogom ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni, 27. rujna 2024.

Voditelj Tajništva ESRB-a,
u ime Općeg odbora ESRB-a,
Francesco MAZZAFERRO

PRILOG

Prilog Preporuci ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

1. mjera koja se odnosi na Belgiju zamjenjuje se sljedećim:

„**Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 6 % za sve izloženosti prema stanovništvu u skladu s IRB pristupom osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji.**";

2. u odnosu na Belgiju, odjeljak pod naslovom „I. Opis mjere" zamjenjuje se sljedećim:

„I. Opis mjere

2. Od 1. travnja 2024., belgijskom mjerom, koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, uvodi se stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 6 % za izloženosti prema stanovništvu u skladu s IRB pristupom prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji (izloženosti koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza).

2.a Mjera se primjenjuje na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj osnovi.";

3. u odnosu na Belgiju, odjeljak pod naslovom „II. Uzajamna primjena" zamjenjuje se sljedećim:

„II. Uzajamna primjena

3. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru na izloženosti prema stanovništvu u skladu s IRB pristupom prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji (kao izloženosti koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza). Druga je mogućnost uzajamne primjene mjere primjenom sljedećeg opsega u COREP izvješćivanju: izloženosti prema stanovništvu u skladu s IRB pristupom osigurane stambenim nekretninama u odnosu na fizičke osobe koje se nalaze u Belgiji (kao izloženosti koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza).

4. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije tri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

4.a Na zahtjev središnje banke NBB/BNB, preporučuje se da odgovarajuća tijela uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru primjenjujući je na pojedinačnoj, potkonsolidiranoj i konsolidiranoj osnovi, neovisno o tome postoje li dotične izloženosti preko društava kćeri ili podružnica ili su rezultat izravnog prekograničnog kreditiranja.";

4. u odnosu na Belgiju, odjeljak pod naslovom „III. Prag značajnosti" zamjenjuje se sljedećim:

„III. Prag značajnosti

5. Mjera se dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Institucije mogu biti izuzete od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik sve dok njihove relevantne sektorske izloženosti ne premašuju 2 milijarde EUR. Stoga se uzajamna primjena zahtijeva samo ako je premašen prag za određenu instituciju.

5.a Sve izloženosti koje postoje preko podružnica i izravnog prekograničnog kreditiranja te preko društava kćeri trebalo bi uključiti u izračun izloženosti koje se procjenjuju u odnosu na prag značajnosti.

6. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 2 milijarde EUR najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

7. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u državi članici, a koje imaju značajne izloženosti u Belgiji, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati belgijsku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru kada kreditna institucija prijeđe preporučeni prag značajnosti.”.